

Relationer

*Föreläsning, Bibelskolan, Korskyrkan,
Borås den 6 oktober 2011, Micael Nilsson*

Kvällens ämne är s t o r t. "Relationer". Det kan kanske vid första anblicken verka lite tamt. Inte så utmanande eller... radikalt. Men det... det är en synvilla. Det är i självaverket svårt att tänka sig någonting mer utmanande än detta. Eller kanske också någonting mer "radikalt".

Lyssna till några bibelverser:

"Henok levde i gemenskap med Gud. Sedan fanns han inte mer, ty Gud tog honom härifrån."
(1 Mos 5:24)

"Petrus sade: "Aldrig någonsin får du tvätta mina fötter!" Jesus sade till honom: "Om jag inte tvättar dig har du ingen gemenskap med mig." (Joh 13:8)

"Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans son Jesus Kristus." (1 Joh 1:3)

"Bättre två än en, de får riklig lön för sin möda. Om de faller kan de hjälpa varandra upp. Men ve den som är ensam! Om han faller finns det ingen som hjälper honom upp. Likaså: om två sover tillsammans har de det varmt, men hur skall den ensamme hålla sig varm? Där en blir övermannad kan två hålla stånd, och tredubbel tråd brister inte så snart." (Pred 4:9-12)

"Ni har hört att det blev sagt: Du skall älska din nästa och hata din fiende. [44] Men jag säger er: älska era fiender och be för dem som förföljer er." (Matt 5:43-44)

"Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Det är vad lagen och profeterna säger." (Matt 7:12)

"...så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, men var för sig är vi lemmar som är till för varandra." (Rom 12:5)

"Visa varandra tillgivenhet och broderlig kärlek, överträffa varandra i ömsesidig aktning."
(Rom 12:10)

"Ni män, älska era hustrur så som Kristus har älskat kyrkan och utlämnat sig själv för den."
(Ef 5:25)

"Och ni fäder, reta inte upp era barn, utan fostra och vägled dem efter Herrens vilja." (Ef 6:4)

”Järn ger skärpa åt järn, människa åt människa.” Ords 27:17

”Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag.” (Gal 6:2)

”Uppför er väl bland hedningarna, så att de som säger att ni är onda människor ser era goda gärningar och prisar Gud den dag han kommer.” (1 Pet 2:12)

Ok, det här var ett antal bibelstycken som alla hade det gemensamt att de handlade om relationer. Och när vi läser dem så här så upptäcker vi ju till slut att nästan allt på något sätt handlar om relationer. Relationer skär så djupt in i livet att vi till slut inte ens kan tänka oss livet utan relationer, för hur skulle ett sådant liv se ut?

Några reflektioner: Först presenteras ju själva tron som just en relation, Joh 17:3: ”Och detta är det eviga livet: att de känner dig, den ende sanne Guden, och honom som du har sänt, Jesus Kristus.”

Därefter talar Bibeln om församlingen och de troendes relation, där man skärper varandra som järn skärper järn och där man bär varandras bördor.

Andra nyckelrelationer är gemenskapen mellan två makar, eller relationen barn-föräldrar, eller andra släktingar. Bibeln talar också om vår relation till grannar, arbetskamrater, vänner som inte är troende, ja t.o.m. om vår relation till människor som hatar och kanske även förföljer oss. Och i alla dessa relationer lever vi våra liv, och vill Gud finnas med.

Därmed förstår du också att en studiekväll som gick till djupet med allt detta skulle bli rätt omfattande, minst sagt. Alltså blir det en stor del av studieledarens arbete att avgränsa och förenkla. Jag ska göra mitt bästa.

Jag tänkte försöka säga några väl valda ord om fem ting:

Min gudsrelation

Min relation till mig själv

Mina nyckelrelationer

Problematiska relationer

Evangeliserande relationer

Så vi börjar rätt. Vi börjar med vår **GUDSRELATION**.

Vad är ”livets mening”? Frågan har följt människan genom hela historien.

Och naturligtvis finns det många sätt att försöka besvara den.

Min definition ser ut så här: ”Meningen med livet är att leva det, och att leva det i gemenskap med livets Skapare, med allt vad det innebär.”

Den gamla Westminsterkatekesen från England uttrycker det också bra: ”Livets mening är att ära Gud och glädjas i hans närhet i evigheters evighet”.

Det är vackert att läsa om Enok, eller om Noa i gamla testamentet. Det står om dem att de levde i gemenskap med Gud.

Samma sak går igen i vad som måste sägas vara den kristna grundkallelse, nämligen Jesu ord:

- Följ mig!

Jag älskar Nils Bolander dikt:

Följ mig! Två aggande orosord
voro hans lystringssignal,
och för hans brinnande ögons skull
hade jag inget val.

Jag hade förhinder av hundrade slag -
det kunde han väl förstå.
Jag var för oviss, för ung, för svag -
och ändå måste jag gå.

Min vilja var som en skadskjuten and,
min tro så skör som ett strå,
mitt hjärta ett ont och besudlat ting -
och ändå måste jag gå.

Fråga mig inte varför och vart
och hur jag stod upp och gick.
Jag vet blott att allt blev förvandlat och nytt
den gången jag mötte hans blick.

Följ mig - två saliga orosord -
Min Gud, jag välsignar dem!
De skänkte mig allt som gör livet till liv:
en kamp, ett fäste, ett hem...

Det är någonting så djupt i dessa ord. – Följ mig.
Kallelsen från Jesus är också en kallelse till Jesus.
Vi är kallade att leva, inte bara för honom utan också tillsammans med honom.
För man kan helt enkelt inte leva för Gud, utan Gud.

Jesus säger, Joh 15:13-15: ”Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner. Ni är mina vänner om ni gör vad jag befäller er. Jag kallar er inte längre tjänare, ty en tjänare vet inte vad hans herre gör. Jag kallar er vänner, därför att jag har låtit er veta allt vad jag har hört av min fader.”

Är inte detta gripande och tankeväckande på något sätt? När Gud kom satte han sig inte på en tron som kejsaren av Kina och dikterade lagar från ett stort palats. Gud sökte vänner. Gud byggde sitt rike genom att bygga relationer. Och om Abraham skriver Jakob, Jak 2:23: ”Abraham trodde på Gud och därför räknades han som rättfärdig, och han kallades Guds vän.”

Att tro är då ett annat ord för förtroende, och förtroende är ett relationsord. D.v.s. förtroende växer inte fram genom studier, i första hand, utan genom gemenskap. Vår tro på Gud växer när vi är med Gud, och därför upptäcker att han inte sviker. Och när vi på det sättet lär känna Gud verkar det också inåt i våra liv, så att vi blir allt tryggare och fastare i vår tro, Ps 9:10: ”De som känner dig, Herre, litar på dig, ty du sviker inte dem som kommer till dig.”

Så om jag nu tänker på min tro som en relation, vad kommer då det att betyda för mig?

Vad krävs för att få en relation att fungera? (Vänd dig till bänkgrannen och fundera tillsammans med henne/honom en liten stund.)

Ett annat sätt att uttrycka det på finner vi i Fil 2:12: ”Därför, mina kära, ni som alltid har varit lydiga: arbeta med fruktan och bävan på er frälsning, inte bara så som när jag var hos er utan ännu mer nu när jag är långt borta.”

Att arbeta på sin frälsning... Ja, så måste det ju vara. Att bara tro att en relation ska fungera och utvecklas utan något som helst arbete är förstås naivt. Men hur arbetar man på sin gudsrelation.

Ett uttalade av Jesus pekar på någonting helt grundläggande, Matt 6:6: ”Nej, när du ber, gå då in i din kammare, stäng dörren och be sedan till din fader som är i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig.”

Att gå in i sin kammare... Att ha ett fördolt samtal med Gud. Jag tror att det samtalet kan se ut på tusen sätt, men jag tror också att det finns några huvudsaker att säga om hur ett samtal måste se ut för att det ska utveckla ett förtroende mellan två parter.

För det första: - Det måste vara **ömsesidigt**.

Jag kan förstås uppsöka en terapeut för att få tala om mig själv en stund, utan att behöva fråga hur terapeuten mår själv. Men vänskap kan inte se ut så. Vänskap utvecklas inte genom att jag själv alltid talar om mig själv och aldrig lyssnar på min vän. Det blir ensidigt, inte ömsesidigt. Lyssna till Jesu ord, Upp 3:20: ”Se, jag står vid dörren och bultar. Om någon hör min röst och öppnar dörren skall jag gå in till honom och äta med honom och han med mig.”

- Jag med honom och han med mig. Det handlar om ömsesidighet. D.v.s. vill du bygga en relation med Gud får du verkligen säga allt du vill till Gud, Fil 4:6: ”Gör er inga bekymmer, utan när ni åkallar och ber, tacka då Gud och låt honom få veta alla era önskningsar.”

Men om det aldrig blir mer än så av ditt böneliv då är det knappast en relation, mer en önskelista. Därför säger också Bibeln, Upp 2:29: - Du som har öron, hör vad Anden säger till församlingarna! Lyssnandet har med stillhet att göra, men framförallt med min bibelläsning.

Några saker utvecklar ett samtal till en relation:

Ömsesidighet

Uppriktighet

Varsamhet, verklig omtanke

Regelbundenhet

Och på alla dessa sätt behöver jag lära mig att arbeta med min gudsrelation. För : ”Livets mening är att ära Gud och glädjas i hans närhet i evigheters evighet”.

MIN RELATION TILL MIG SJÄLV

Hur skulle du beskriva din relation till dig själv?

Vad tycker du om dig själv? Vad känner du för dig själv? Är du någon du tycker om, eller kanske någon du ser ner på. Och, tycker du att du är någon värd att lyssna till. Sätter du dig ner någon gång och lyssnar till ditt inre; vad du tycker?; Vad du känner? Vad du vill? Räkna det?

Är det här ens viktigt?

Säger inte Bibeln att jag ska förneka mig själv, Luk 9:23: ”Och han sade till alla: ’Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och varje dag ta sitt kors och följa mig.’”

Fast vänta nu... Jesus sa "förneka sig själv"... inte "förnedra" sig själv. Inte heller "förakta sig själv". Han talar nämligen om lydnad, och med lydnaden är det som bekant så att man ibland får göra upp med sin egen bekvämlighet. Parafraaserat menar jag att Jesus säger så här: - Den som vill följa mig kan inte bara följa sina egna känslor och infall.

Men att det skulle vara ett ideal för en kristen att förakta sig själv kan jag inte se i min Bibel. Är inte frälsningen ett långsamt upprättande av vilka vi ska bli en dag i himlen? Inte tänker du väl att himmelens invånare går omkring och föraktar sig själva? Är de inte äntligen fria? Och kan du då säga att den som föraktar sig själv är fri?

Fundera en stund över din relation till dig själv. När satte du dig ner senast och lyssnade till ditt inre?

Hur lätt är det inte att tappa kontakten med sig själv och förlora balansen.

Kvasipsykologiska teorier? Knappast. Jesus berättar om "den förlorade sonen" hur han sitter vid svinhoarna och kommer till besinning. Och ordet besinning kan också översättas, som det t.ex. också görs i ex.vis KJV, "att komma till sig själv". Han kom till sig själv. Och det tog honom tillbaka till det hem han kom ifrån.

En psalm som jag tycker handlar om det här är Ps 131:

"Herre, mitt hjärta står inte efter vad högt är, och mina ögon ser ej efter vad upphöjt är, och jag umgås inte med stora ting, med ting som är mig för svåra.

Nej, jag har lugnat och stillat min själ, som ett avvant barn i sin moders famn, ja, som ett avvant barn, så är min själ i mig.

Hoppas på Herren, Israel, från nu och till evig tid."

NYCKELRELATIONER

Så har jag mina nyckelrelationer, tänkta att vara stora plusfaktorer i mitt liv. Det är relationen till min hustru och till min familj. Det är relationen till min församling, men också till alla andra kristna syskon, även i andra kyrkor. Detta är enorma plusfaktorer, när allt fungerar någorlunda. Det är förstås också vänskap.

Hur vårdar jag då mina viktigaste relationer?

Hur sköter jag om mitt äktenskap?

Hur är jag rädd om min församling?

Hur visar jag vänskap?

Det svar jag ger genom det liv jag lever på dessa frågor kommer att avgöra hur mitt liv kommer att bli, i väldigt stor utsträckning. Det du sätter in här kommer att förränta sig. Detta är relationer du behöver vara nog med och vårda väl. Utan dem är du ensam och utsatt.

Kom ihåg orden: "Bättre två än en, de får riklig lön för sin möda. Om de faller kan de hjälpa varandra upp. Men ve den som är ensam! Om han faller finns det ingen som hjälper honom upp. Likaså: om två sover tillsammans har de det varmt, men hur skall den ensamme hålla sig varm? Där en blir övermannad kan två hålla stånd, och tredubbel tråd brister inte så snart."

(Pred 4:9-12)

Här finns de relationer som gör dig effektivare, som gör din arbetsinsats mer fruktbar. Här finns den upprättande gemenskapen, och den värmande. Här finns beskydd när du är svag och styrka när din egen brister. Detta är dina nyckelrelationer. Vårdar du dem blir ditt liv rikare, den saken är klar.

Men det kräver av oss en viss mognad. Omognad visar sig ofta i oförmågan att arbeta på relationer. En omogen människa flyr när relationerna kräver något. Dessutom måste man lära sig att både förlåta och att be om förlåtelse när en relation kärvar eller kvaddar. Med andra ord kommer dina nyckelrelationer kräva överlåtelse och beslutsamhet.

Det är också rätt att säga att jag som kristen har ett särskilt ansvar för min församling. För det första ska jag vara med i en församling, och då inte bara "den himmelska", utan även en lokal församling bestående av människor av kött och blod, 1 Joh 4:20: "Om någon säger: "Jag älskar Gud" men hatar sin broder, då ljuger han. Ty den som inte älskar sin broder, som han har sett, kan inte älska Gud, som han inte har sett." Det här bibelstället bör nog läsas så här: - Jag visar Gud kärlek genom att älska människor i allmänhet och mina kristna syskon i synnerhet.

Församlingen är en nyckelrelation. Jesus sa i och för sig: - Följ mig!, men han sa det till fler än en. Och så blir den kristna gemenskapen som ekrarna i ett cykelhjul som kommer allt närmre varandra ju närmre centrum de kommer. Vi kommer till Jesus och omkring honom byggs en ny gemenskap.

Och vi är alla tänkta att finnas med i en sådan gemenskap. Detta är en absolut nyckelrelation för varje lärjunge. På inget annat sätt kan man läsa Bibeln.

Så hur bygger man på dessa nyckelrelationer i allmänhet, och på församlingsgemenskapen i synnerhet? För att odla en kristen gemenskap behövs dessa fyra ting. Ta bort en av dem och den kommer att haverera: ödmjukhet, ömsesidighet, generositet, regelbundenhet.

1. Ödmjukhet

En frostnatt förstör allt. Vårens värme och ljus kallar livet upp till ytan. Vackra dagar, spirande grönska och fågelsång. Det ser ut som om våren snart än en gång ska explodera i färger och dofter i en livets stora karneval. Så kommer frostnatten. Knopparna fryser och de första modiga blommorna vissnar.

Jag har sett det ske i församlingar. Det har ofta haft en och samma orsak. Självhävdelsens och trångsynthetens iskalla vind drar in över gemenskapen och fryser livet, och de små plantorna fick aldrig visa hur vackra de var. Guds små spröda plantor. Paulus har också sett det och skriver: *"gör min glädje fullkomlig genom att visa enighet. Lev i samma kärlek, eniga i tanke och sinnelag, fria från självhävdelse och fåfänga. Var ödmjuka och sätt andra högre än er själva."*, Fil 2:2-3.

2. Ömsesidighet

"Visa varandra tillgivenhet och broderlig kärlek, överträffa varandra i ömsesidig aktning.", Rom 12:10. Alla sunda relationer är ömsesidiga. Den ensidiga relationen är ett beroende. Ett beroende som i värsta fall kan urarta i kontroll och manipulation. I en sund relation är du inte bara den behövande. Kanske är du det i vissa utsatta lägen av ditt liv. Men inte alltid och hela tiden.

Den som bara kommer till en gemenskap med krav på att själv få sina behov tillgodosedda går snart därifrån besviken när gemenskapen misslyckas med att leva upp till allt jag önskar.

Varje gemenskap har sina brister. Överallt finns något att bli besviken på. Men det finns ett alternativ till att springa omkring från församling till församling: var istället med om att bygga gemenskap och att möta andras behov. *"...överträffa varandra i ömsesidig aktning."*

3. Generositet

När kung Rehabeam efterträder sin far, Salomo, som kung får han ett råd av sin pappas gamla rådgivare: *De sade: "Om du är vänlig och tillmötesgående mot dem och talar välvilligt med dem, då kommer de i all framtid att tjäna dig."*, 2 Krön 10:7.

Var tillmötesgående, vänlig och gästfri. Om det är vad du lever är det också vad du kommer att få.

4. Regelbundenhet

- *Låt oss inte försumma våra sammankomster*, skriver hebréerbrevets författare och talar om gudstjänsten som en god ordning, en viktig rastplats och en betydelsefull avstämningsspunkt i våra liv.

Därför går jag inte bara till gudstjänst när jag känner för det utan för att det är ett uttryck för att jag behöver möta Gud men också dig. Dessa möten är grundläggande och avgörande för min egen andliga utveckling. Pastor Rick Warren skriver: *"Gemenskap bygger inte på bekvämlighet ("vi kan väl träffas när vi känner för det") utan på övertygelsen att jag behöver detta för min andliga hälsas skull."*

PROBLEMATISKA RELATIONER

Till de problematiska relationerna hör relationen till så kallade "energitjuvar" som kräver och kväver.

Energitjuvar får dig att känna dig misslyckad. Du duger inte? Du borde vara så mycket mer, jag kanske t.o.m. som någon annan, som är allt det där.

Vad ska vi göra? Jo, vi får nog helt enkelt börja med oss själva, och med insikten att vi inte kommer att kunna tillfredsställa alla. Alla kommer inte att tycka som jag. En del av dem kommer inte heller att tycka om mig. För en del av oss gör det ont, och ändå måste vi komma dit, ju förr desto bättre, så att vi inser att det inte är möjligt att tillfredsställa alla envar. Inte så att vi inte bryr oss om dem, men så att vi själva ändå blir fria att leva efter vår egen övertygelse, Gal 1:10: "Är det människor jag nu vill vinna för mig - eller Gud? Söker jag vara människor till lags? Om jag ännu ville vara människor till lags skulle jag inte vara Kristi tjänare."

Till problematiska relationer hör förstås fiender, maktmänniskor o.s.v. Bibeln talar om att vända andra kinden till, och att förlåta, inte minst för din egen frihetsskull. För den du inte förlåter inbjuder du tyvärr in i ditt liv. Bättre då att förlåta och gå vidare. Men om du läser om Paulus ser du också att detta att vända andra kinden till och förlåta inte är att låta människor göra vad som helst med dig. Finns det ett rättssystem att åberopa gjorde också Paulus det ibland.

EVANGELISERANDE RELATIONER

Sist av allt, våra evangeliserande relationer. Ett enkelt bibelsammanhang illustrera detta på ett fint sätt, Joh 1:35-42: "Nästa dag stod Johannes där igen med två av sina lärjungar. När Jesus kom gående såg Johannes på honom och sade: "Där är Guds lamm." De båda lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus. Jesus vände sig om, och då han såg att de följde honom frågade han vad de ville. De svarade: "Rabbi (det betyder mästare), var bor du?" Han sade: "Följ med och se!" De gick med honom och såg var han bodde och stannade hos honom den dagen. Det var sent på eftermiddagen. Andreas, Simon Petrus bror, var en av de två som hade hört Johannes ord och följt med Jesus. Han träffade först sin bror, Simon, och sade till honom: "Vi har funnit Messias" (det betyder Kristus). Han tog med honom till Jesus. Jesus såg på Simon och sade: "Du är Simon, Johannes son. Du skall heta Kefas" (det betyder Petrus)."

Våra evangelisation har ofta bestått av kampanjer. – Kan vi fylla Borås Arena?, hör jag det frågas ibland. Inte vet jag? Kanske. Och kanske vore det bra. Men låt oss inte börja där. Låt oss börja där vi är, med våra relationer. Frågan hur vi ska nå ut är obegriplig. Vi når ju redan ut. Du kanske går till en arbetsplats eller till en skolsal eller till en släkträff, och så når vi ut. Den verkliga utmaningen är att få människor att börja vittna om sin tro där de befinner sig den mesta delen av sitt liv. Andreas t.ex. Han tog med sig sin bror till Jesus. Och det är ett underbart sätt att evangelisera på. Så börja med att se dig omkring, och börja att be för dem du ser, så får vi se vad Gud gör med det.

Relationer... det är Guds metod.

Håller du med?

Själva tron är en relation. En relation med en levande Gud som finns mitt i livet och mitt i alla mina andra relationer. I relationen till mig själv och till mina vänner, men också i relationer till dem som vill mig illa. På samma sätt finns Gud hos mig när jag möter dem som ännu inte känner honom. Allt detta kan sammanfattas i kvällens sista bibelvers, Matt 28:20: "Och jag är med er alla dagar till tidens slut." Jag föreslår att vi sist av allt vänder oss till varandra i små grupper och ber för varandra...